

[Steen Folke]

En stor del af folkeskolens elever kan ikke klare denne splittethed i deres skolemiljø, en splittethed, som de i øvrigt også oplever derhjemme, hvor forældrene enten er arbejdsløse eller måske lever med frygten for at blive det. Nogle elever bliver så det, man kalder for adfærdsvanskelige, andre reagerer med sløvhed eller pjækkeri.

I mange kommuner har man i dag indrettet særforanstaltninger mod skoletrætte elever. Der kan være tale om skolens alternative erhvervsklasse, rådgivning, særlige praktikordninger og erhvervsforberedende kurser for specialklasser. Presset på andre skoleformer er stigende, og derfor kunne det være fristende at foreslå flere midler overført til de alternative områder: flere Fultonskibe, flere værksteder i ungdomsskolen, nye rejsende højskoler og efterskoler osv. Altså en ny række af tilbud til de elever, der er kørt i sæk i folkeskolen.

Man kunne også prøve at se på, hvad det er for midler, de såkaldte alternative skoler bruger, og så indrette folkeskolen lidt mere på de ting. Men ministeren slår med nakken og siger, at hun ikke mener, at den offentlige skole står i nogen ny gæld til den private skole. Måske skulle man være lidt mere åben over for, at nogle af de gode erfaringer fra lilleskolerne kunne omplantes til folkeskolen.

Hvis skolen skal medvirke til at skabe elever, der kan forstå sig selv i vores verden og dertil føle, at skolen er andet end tilpasning til en forudbestemt plads i voksenverdenen, så må der et andet pædagogisk grundlag til. Hovedbestanden i det må være kollektive læreprocesser byggende på projektorienteret og erfaringspædagogisk baseret undervisning. Færdigheder som læsning, skrivning og regning skal i den forbindelse kun indlæres som det, de er: rene redskabsfærdigheder til brug ved opgaveløsning af forskellig art. Det skal ikke som nu være fag og lektionstal, der styrer læseplanerne, men derimod formålene med undervisningen.

Tværfaglighed, sammenhængende arbejdsperioder og en større reel elevmedindflydelse er nødvendige ændringer. Der skal åbnes for flere klassers samarbejde om samme projekt, og der skal også åbnes for i højere grad at kunne benytte sig af et to- eller flerlærersystem.

I dagens folkeskole er det de boglige fag for deres egen skyld, der sættes på, og det er

prøver og karakterer, som skal fortælle eleverne, om de har fået noget ud af deres skolegang. Skoleinteresse og en aktiv medleven i skolens liv må stort set udvikles på trods heraf.

Vi ønsker altså en folkeskole, som i langt højere grad, end det nu er tilfældet, kan være et rimeligt sted for børnene at tilbringe deres tid. Det vil i den forbindelse ikke røre os en pind, hvis folkeskolen derved skulle konkurrere alle private skoler sønder og sammen. Vi mener, det er problematisk med en stor søgning til private skoler. På den anden side er retten til at oprette og drive disse skoler af væsentlig betydning for hele uddannelsespolitikken herhjemme.

Vi tager afstand fra de tanker, der er blevet luftet af flere socialdemokratiske politikere – jeg skal være så flink at lade være at nævne navne – om en flerdobling af forældrebetalingen i de private skoler. Bliver de private skoler ret meget dyrere, vil det alene blive skoler for borgerskabets børn, og en sådan udvikling vil i under ingen omstændigheder medvirke til.

Det er ikke eksistensen af private skoler, der truer folkeskolen. Det gør derimod nogle af alle de forhold, som vi gang på gang har nævnt, og som jeg har gentaget her i dag. I den forbindelse er det ret uforståeligt, at der ikke for længst er givet lærerne mulighed for at få den tjenestetidsomlægning, som de har peget på, en omlægning, der kunne muliggøre, at lærerne fik tid til nogle af alle de opgaver, som samfundet gennem tiden har lagt over på folkeskolen.

Her og nu er det en påtrængende opgave at vende den udvikling i folkeskolen, som vi er vidne til. Vi betragter udslusningen efter 7. klasse af flere tusinde børn som både et meget alvorligt problem i sig selv og som et symptom på, at der er noget rivegalt i folkeskolen.

VS vil sige nej til fortsatte stramninger og nedskæringer i folkeskolen. Vi vil også imødegå de hetzkampagner, der kommer med jævne mellemrum, og hvis hensigt er at intimidere lærerne til at udøve selvcensur. I mange tilfælde lader lærerne sig heldigvis ikke skræmme, men så risikerer de af deres arbejdsgivere at blive udskreget som abekatte og venstreorienterede rendestensundervisere.

I februar 1980 udsendte undervisningsministeren et cirkulære til kommunerne, hvori